

Briselē, 2023. gada 6. oktobrī
(OR. en)

13632/23

LIMITE

JAI 1237
COPEN 337
RELEX 1115
IPCR 59
COJUR 49

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
lepr. dok. Nr.:	6458/23, 9315/23
Temats:	Tiesu iestāžu reakcija un cīņa pret nesodāmību attiecībā uz noziegumiem, kas pastrādāti saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu – pašreizējais stāvoklis

Pielikumā ir pievienota prezidentvalsts piezīme par minēto tematu.

Tiesu iestāžu reakcija un cīņa pret nesodāmību attiecībā uz noziegumiem, kas pastrādāti saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu – pašreizējais stāvoklis

Prezidentvalsts Spānija ir ļoti nobažījiesies par Krievijas agresijas kara pret Ukrainu dziļo ietekmi. Saskaņā ar iepriekšējo prezidentvalstu noteikto virzību prezidentvalsts Spānija vēlētos sniegt informāciju par jaunākajām Eiropas līmeņa iniciatīvām cīņā pret nesodāmību, galveno uzmanību pievēršot darbībām, kas notikušas kopš Tieslietu un iekšlietu padomes sanāksmes 2023. gada 8. un 9. jūnijā.

Eiropadome 2023. gada 29. un 30. jūnija sanāsmē paziņoja, ka ES joprojām ir stingri apņēmusies nodrošināt, ka Krievija tiek pilnībā saukta pie atbildības par tās agresijas karu pret Ukrainu. Eiropadome pauda gandarījumu par panākumiem, kas gūti, izveidojot Starptautisko centru saukšanai pie atbildības par agresijas noziegumu pret Ukrainu (*ICPA*). Eiropadome izvērtēja centienus izveidot tribunālu saukšanai pie atbildības par agresijas noziegumu pret Ukrainu, tostarp Pamatgrupā veikto darbu, un aicināja minēto darbu turpināt. Eiropadome arī pauda gandarījumu par to, ka ir izveidots Eiropas Padomes tāda kaitējuma reģistrs, ko izraisījusi Krievijas Federācijas agresija pret Ukrainu, un aicināja darbu turpināt.

ICPA, kas izvietots *Eurojust*, oficiāli sāka darboties Hāgā 2023. gada 3. jūlijā. To atklāja *Eurojust* priekšsēdētājs, Eiropas tieslietu komisārs, Ukrainas ģenerālprokurors, Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) prokurors, ASV ģenerālprokurora vietnieks un Nīderlandes tieslietu ministrs. *ICPA* faktiskā darbības uzsākšana notika septembrī.

Ar *ICPA* starpniecību *Eurojust* atbalsta notiekošo agresijas nozieguma izmeklēšanu. *ICPA* piedalīsies vairāki pilnas slodzes Ukrainas prokurori un nepilnas slodzes prokurori no dalībvalstīm, kuri ir iesaistīti kopējā izmeklēšanas grupā attiecībā uz iespējamiem galvenajiem starptautiskajiem noziegumiem, kas pastrādāti Ukrainā (KIG). SKT prokurora birojs, kas ir KIG dalībnieks ¹, arī būs cieši iesaistīts *ICPA*, lai nodrošinātu, ka izmeklēšana ir cieši saskaņota. ASV iestādes sadarbojas ar KIG locekļiem, pamatojoties uz saprašanās memorandu, sniedzot informāciju un pierādījumus ar īpaša prokurora agresijas nozieguma jautājumos starpniecību, kurš uz laiku ir norīkots darbā *Eurojust*. Dažas valstis – gan dalībvalstis, kas nav KIG locekles, gan trešās valstis – ir piedāvājušas nodrošināt tehniskās ekspertzināšanas (piemēram, militāro analīzi) vai finansējumu. *Eurojust* un KIG locekļi pašlaik nosaka precīzas vajadzības un analizē šāda atbalsta satvaru.

2023. gada 11. septembrī konferencē “Ceļā uz taisnīgumu Ukrainai: atbildības veicināšana, bērnu atkalapvienošana ar viņu ģimenēm un tieslietu sistēmas noturības atbalstīšana” Eiropas Padomes dalībvalstu un novērotājvalstu tieslietu ministri pulcējās Rīgā (Latvijā), lai pievērstos sekām, ko radījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu. Viņi atkārtoti apstiprināja stingro apņemšanos veicināt tiesiskumu un starptautisko tiesību ievērošanu un puda gandarījumu par to, ka ir izveidots ar Eiropas Padomes Paplašināto daļējo nolīgumu izveidotais tāda kaitējuma reģistrs, ko izraisījusi Krievijas Federācijas agresija pret Ukrainu. Konferencē piedalījās arī Eiropas tieslietu komisārs, *Eurojust* priekšsēdētājs un ES Pamattiesību aģentūras direktors.

2023. gada 12. septembrī Rīgā notika Kaitējuma reģistra dalībnieku konferences otrā sanāksme, kas bija veltīta finanšu jautājumiem un valdes iecelšanas procedūrai. Eiropas Savienība ir veikusi ievērojamu brīvprātīgu iemaksu attiecībā uz izmaksām, kas saistītas ar reģistra darbības sākšanu; reģistra budžetu finansē no iesaistīto valstu ikgadējām iemaksām un brīvprātīgām iemaksām.

¹ Eiropols 2023. gada 5. oktobrī arī kļuva par KIG dalībnieku.

Prezidentvalsts vēlas uzsvērt *Eurojust* darbu saistībā ar *Eurojust* Galveno starptautisko noziegumu pierādījumu datubāzi (*CICED*).

Eurojust 2023. gada 23. februārī uzsāka jaunizveidotās *CICED* darbību. Šī īpaši pielāgotā tiesu iestāžu datubāze ir izveidota, lai saglabātu, analizētu un uzglabātu pierādījumus par galvenajiem starptautiskajiem noziegumiem (genocīdu, noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem un ar tiem saistītiem nodarījumiem). Tā ļauj *Eurojust* palīdzēt valstu tiesu iestādēm identificēt citā valstī esošus pierādījumus, kas var būt būtiski to veiktai izmeklēšanai.

CICED ir izšķirošā brīdī, kad norit tās izstrādes trešais posms. Tā kā informācijas drošas uzglabāšanas un nosūtīšanas funkciju izstrāde jau ir pabeigta, *Eurojust* strādā pie analītiskās funkcionalitātes ieviešanas, ko Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs apstiprināja 2023. gada vasarā. Šī analītiskā funkcionalitāte ļaus *Eurojust* turpināt analizēt saņemto informāciju, izveidot saiknes starp tām un sniegt atgriezenisko saiti dalībvalstīm. *Eurojust* plāno pabeigt analītiskā komponenta tehnisko ieviešanu līdz 2023. gada novembrim. Ir ārkārtīgi svarīgi, lai visas dalībvalstis neatkarīgi no tā, vai tās ir KIG locekles, sniegtu pierādījumus datubāzē.

Progress tika panākts arī attiecībā uz ES tiesību aktiem par ES ierobežojošo pasākumu pārkāpumiem un par konfiskāciju.

Pirmais un otrais dialogi par priekšlikumu direktīvai par konfiskāciju un aktīvu atgūšanu notika 2023. gada 13. jūnijā un 3. oktobrī.

Kas attiecas uz priekšlikumu direktīvai par noziedzīgu nodarījumu un sodu definēšanu attiecībā uz Savienības ierobežojošo pasākumu pārkāpumiem, pirmie dialogi notika 2023. gada 12. jūlijā un 26. septembrī.